

**UCHWAŁA NR XIX/149/2020
RADY MIEJSKIEJ W TRZCIELU**

z dnia 17 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Trzciel na lata 2020-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzciela.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jacek Marciniak

Załącznik do uchwały Nr XIX/149/2020
Rady Miejskiej w Trzcielu
z dnia 17 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

w Gminie Trzciel
na lata 2020-2023

Grudzień 2020

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	3
III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU	5
IV. ANALIZA SWOT.....	9
V. CELE PROGRAMU	11
VI. ADRESACI PROGRAMU	17
VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU	18
VIII. ZASADY FINANSOWANIA.....	18
IX. EWALUACJA I OCENA PROGRAMU	19
X. PODSUMOWANIE	19

I. WPROWADZENIE

Szczególna rola rodziny polega na tym, że jest ona naturalnym i niezastąpionym środowiskiem dla rozwoju człowieka, w niej zarówno dziecko, jak i osoba dorosła zaspokajają swoje podstawowe potrzeby. Rodzina jako instytucja społeczna pozostaje w kręgu ciągłego zainteresowania socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz przedstawicieli innych dziedzin nauki i praktyki. August Comte, którego definicja rodziny jest jedną z częściej przytaczanych, określał ją jako podstawową grupę społeczną, na której opiera się społeczeństwo. Jedną z najistotniejszych funkcji rodziny jest wychowanie dzieci. We współczesnych rodzinach coraz częściej obserwuje się trudności z prawidłową realizacją zadań wychowawczych. Niesie to za sobą szereg zagrożeń dla dobrego rozwoju dzieci i wchodzenia ich w dorosłe życie. [Pedagogika Społeczna, red. Pilch, I. Lepalczyk, W-wa, 1995].

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020–2023 uchwalany jest:

- dla dobra dzieci, które potrzebują ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, wzrastania w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia,
- w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,
- dobra rodziny, która jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dla dobra wszystkich jej członków,
- w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami (Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Zadania dotyczące wspierania rodziny opisane są przede wszystkim w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. (Dz.U.2019poz.1111, 924).

Zgodnie z art. 176 pkt 1, powyższej ustawy do zadań własnych gminy należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego;
- praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art. 179 ust. 2 cytowanej ustawy gminne programy wspierania rodziny uchwalane są przez radę gminy.

Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 stanowi realizację dyspozycji ustawowej. Będzie on miał charakter zróżnicowany zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Oprócz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, działania dotyczące wsparcia rodziny regulowane są także w innych obowiązujących aktach prawnych, w tym:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r., poz. 506)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r., poz. 473)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390) oraz ustawa antyprzemocowa z dnia 30 listopada 2020r.;
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852);

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Refleksja nad rodziną trwa od czasów starożytnych czego potwierdzeniem są, do dziś aktualne, słowa Arystotelesa, który uważał, że w rodzinie jak w soczewce odzwierciedla się kondycja całego społeczeństwa. Również dziś jednym z kryteriów oceny państw czy miast jest jakość realizowanej polityki rodzinnej. O jakości i poziomie życia trzecielskich rodzin wnioskować można biorąc pod uwagę m.in. twarde wskaźniki, a więc: powody przyznawania pomocy w rodzinach, struktura rodzin objętych pomocą społeczną, podział rodzin niepełnych objętych pomocą społeczną ze względu na liczbę dzieci w rodzinie, liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny oraz liczba założonych Niebieskich Kart w rodzinie.

Liczbowe wskaźniki kondycji rodziny wymagają komentarza jakościowego a więc spojrzenia na instytucjonalne możliwości wspierania rodzin dysfunkcyjnych oraz ofertę dla rodzin wydolnych, prawidłowo funkcjonujących lecz przeżywających naturalne kryzysy rozwojowe. Najcenniejsze wnioski na temat rodzin płyną jednak z doświadczeń osób bezpośrednio zaangażowanych w ich sprawy. Zjawiskiem mającym dalekosiężne skutki dla kształtu polityki rodzinnej są utrwalające się zmiany struktury polskich rodzin. Dekadę temu naukowe opracowania przywoływały twierdzenie, że miejsce wielopokoleniowej rodziny zajęła rodzina nuklearna złożona z małżonków i dzieci. Dziś nadużyciem nie będzie stwierdzenie, że oprócz rodziny tradycyjnej funkcjonuje wiele alternatywnych jej form, że pojęcie rodziny podlega ciągłym redefinicjom, co stawia nowe wyzwania dla polityki rodziny w zakresie ochrony macierzyństwa (rodzicielstwa). Obecnie co trzecie dziecko w Polsce jest dzieckiem urodzonym poza małżeństwem, częściej też wychowuje się w rodzinie niepełnej. Samotne rodzicielstwo niejednokrotnie ma charakter deklaracyjny, bowiem rodzice tworzą nowe, nieformalne związki partnerskie. Częściej też obserwowalne są tzw. rodziny „patchworkowe”, tworzone przez pary samotnych rodziców z dziećmi. Powyższa sytuacja nie sprzyja stabilności rodziny i realizowaniu przez nią podstawowych funkcji, które pomimo przemian struktury rodziny pozostają nie zmienne. Rodzina to naturalne i najbardziej optymalne środowisko rozwoju człowieka. Zakładamy, że powinna być miejscem, w którym każdy człowiek ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb, w którym dzieci mają warunki do harmonijnego rozwoju. Prawidłowo funkcjonująca rodzina powinna zatem, w sposób wystarczająco dobry, zaspokajać podstawowe, zarówno biologiczne, jak i psychologiczne potrzeby swoich członków. W rodzinie realizują się potrzeby bezpieczeństwa, przynależności, miłości i uznania, bycia ważnym i akceptowanym. Rodzina jest także miejscem kultywowania i przekazywania dzieciom systemu wartości, obowiązujących norm postępowania, wzorców zachowania koniecznych dla właściwego funkcjonowania i radzenia sobie w życiu. Rodzina realizuje zadania socjalizacyjne poprzez uczenie młodego pokolenia pełnienia ról społecznych oraz przygotowuje do odpowiedzialnego, dorosłego życia. Nie wszystkie rodziny realizują swoje funkcje w sposób prawidłowy, nie wszystkie dzieci wychowują się w warunkach optymalnych dla ich rozwoju. Wiele trzecielskich rodzin to rodziny

dysfunkcyjne. Zaburzenia realizacji funkcji rodziny występują zarówno na skutek czynników zewnętrznych, takich jak niskie płace, wzrost kosztów życia i utrzymania rodziny czy trudne zdarzenia losowe, ale również z powodu pewnych uwarunkowań indywidualnych poszczególnych członków rodziny, np.: utrata zdrowia fizycznego bądź psychicznego, rozłąka ze względu na pracę za granicą, uzależnienia, brak kompetencji rodzicielskich, przeżywanie różnych osobistych problemów i kryzysów rozwojowych, niski potencjał w obszarze umiejętności radzenia sobie przeciwnościami losu, przykre doświadczenia wychowywania się w trudnej rodzinie generacyjnej, zaburzenia osobowości itp. Z uwagi na złożoność zjawiska lapidarna i syntetyczna diagnoza problemów rodziny jest trudna. Chcąc rozpoznać jej trudności możemy czerpać z literatury przedmiotu, analizować dane zastane, jak również (co szczególnie cenne) czerpać z zasobów wiedzy i doświadczenia zawodowego pracowników służb społecznych.

W 2019 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 166 rodzin, tym samym, to aż 390 osób. Najczęściej występującymi powodami przyznawania pomocy przez OPS to:

Powody przyznawania pomocy w rodzinach

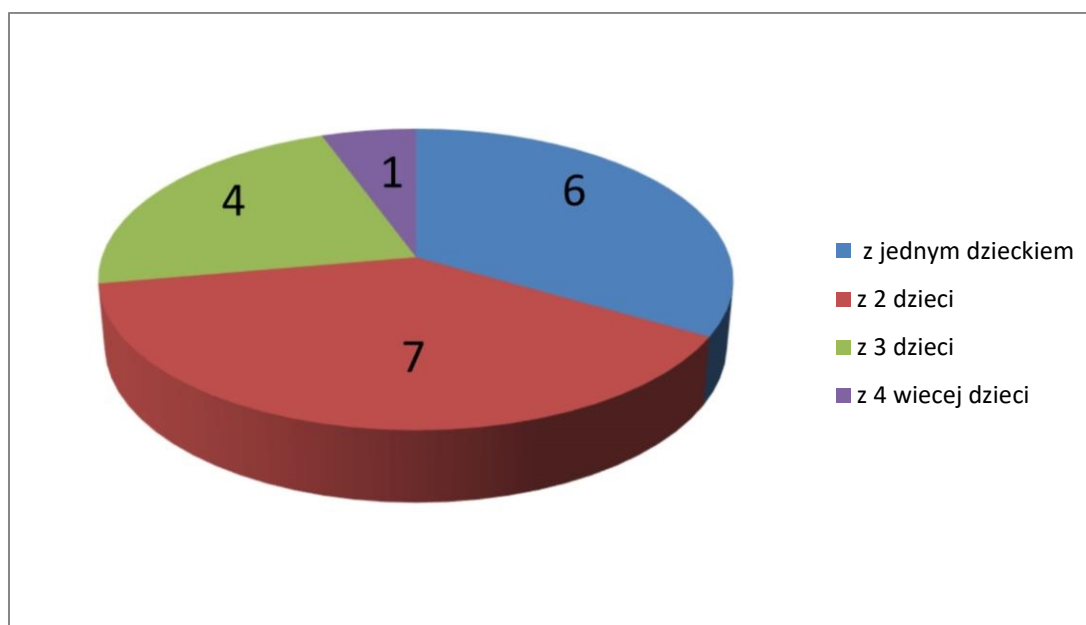
POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
Ubóstwo	1	38	23	101
Sieroctwo	2	0	0	0
Bezdomność	3	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	4	2	0	10
W tym: <i>wielodzietność</i>	5	0	0	0
Bezrobocie	6	29	18	85
Niepełnosprawność	7	83	48	161
Długotrwała lub ciężka choroba	8	114	63	267
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	9	23	12	89
W tym: <i>rodziny niepełne</i>	10	18	10	62
<i>rodziny wielodzietne</i>	11	4	2	25
Przemoc w rodzinie	12	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	13	8	6	8
Alkoholizm	14	9	6	23
Narkomania	15	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	17	0	0	0
Zdarzenie losowe	18	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	19	0	0	0

Kłeska żywiotowa lub ekologiczna	20	0	0	0
----------------------------------	----	---	---	---

Struktura rodzin objętych pomocą społeczną

Ilość dzieci w rodzinie	Liczba rodzin 2019
Rodziny z 1 dzieckiem	16
Rodziny z 2 dzieci	13
Rodziny z 3 dzieci	7
Rodziny z 4 dzieci	4
Rodziny z 5 dzieci	0
Rodziny z 6 dzieci i więcej	0

Podział rodzin niepełnych objętych pomocą społeczną ze względu na liczbę dzieci w rodzinie

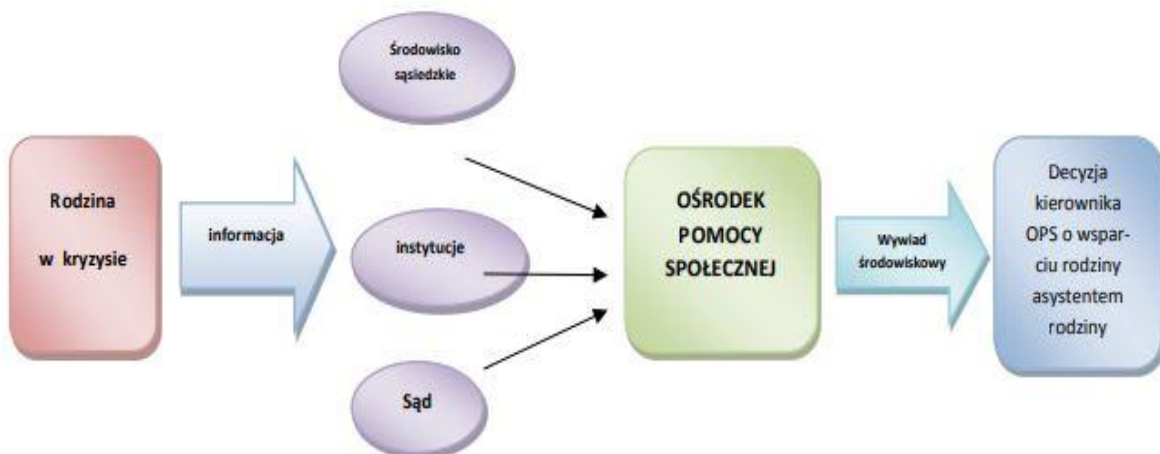
Rodzina dysfunkcyjna nie zaspokaja potrzeb emocjonalnych jej członków, nie zapewnia bezpieczeństwa ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci. Innymi słowy – nie spełnia istotnych funkcji z punktu widzenia zdrowia psychicznego samych członków rodziny oraz całego społeczeństwa.

Nadużywanie alkoholu, uzależnienia, zaniedbywanie dzieci wynikające z braku czasu lub nieświadomości rodziców, łatwy dostęp do mających destrukcyjny wpływ na zachowanie dzieci stron internetowych, to główne przyczyny trudnej sytuacji dotykające znaczną grupę rodzin korzystających z pomocy społecznej, które jednocześnie generują wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych jej funkcji. Wsparcie może być prowadzone w formie pracy z rodziną m.in. poprzez wprowadzenie asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną oraz pomoc w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny w 2019r.

Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin, którzy zostali zobowiązani do współpracy przez sąd z ograniczeniem władzy rodzicielskiej	Liczba rodzin, w których zakończono współpracę z asystentem rodziny
2019	14	27	3	7

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” - A	2019r
	11

IV. ANALIZA SWOT

Służby społeczne priorytetowo zajmują się problemami, z którymi borykają się rodziny z dziećmi, ponieważ dzieci stanowią najsłabszą grupę społeczną.

W programie, w oparciu o diagnozę sytuacji demograficznej i społecznej w gminie w zakresie organizacji systemu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodziny, zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji i usystematyzowania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społecznego obszaru gminy, czyli tzw. czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na funkcjonowanie rodzin.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Otwartość Urzędu Miejskiego i Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym; możliwość kontaktu bezpośredniego z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.00 do 15.00 oraz drogą elektroniczną;• Doświadczenie zawodowe pracowników instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny;• Kompetentna i oddana, ale też stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, opiekunki osób starszych i pracownicy administracyjni;• Chęć udziału pracowników służb instytucji i organizacji pozarządowych w szkoleniach;• Program 500+ i Dobry Start;• Profesjonalne działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;• Rozbudowane zaplecze sportowe;• Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, psycholog, prawnik);• Funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny;• Doświadczenie we współpracy z różnymi podmiotami pracującymi na rzecz rodzin;• Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, realizacja programów osłonowych, profilaktycznych i programów aktywności lokalnej;• Dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych rodzinom;• Zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny;• Oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez instytucje na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none">• Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej;• Brak rodzin wspierających;• Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego;• Bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin, niechęć do współpracy ze strony rodzin, pomimo dobrego przygotowania i otwartości instytucji;• Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;• Niedostateczna wiedza mieszkańców gminy na temat form wsparcia i instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie;• Niewystarczająca dostępność opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 2,5, np. żłobki;• Mała ilość organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny;• Brak aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych;• Rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym;• Wzrost ilości zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży• Brak kompleksowego podejścia do zwalczania przyczyn dysfunkcyjności rodziny;• Brak aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych;• Niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej• Przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę i inne instytucje.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój innowacyjnych metod wsparcia rodziny w pracy asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych; • Podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami; • Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz dziecka i rodziny; • Wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczych rodzin; • Możliwość pozyskiwania środków finansowych z konkursów ogłaszanych przez MRPIPS, konkursów w ramach programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz środków z funduszy europejskich; • Realizacja programów profilaktycznych i aktywizujących społeczność lokalną; • Grupy wsparcia działające na terenie gminy; • Szeroki wachlarz usług realizowanych na rzecz rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, rozpad rodziny; • Zaniedbanie emocjonalne dziecka; • Zbyt mała ilość czasu poświęcana przez rodziców wobec dzieci; • Uzależnienie świadczeniobiorców OPS w Trzcielu od otrzymywanej pomocy; • Zjawisko „dziedziczenia biedy”; • Brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin; • Niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej; • Brak stałej oferty zajęć rozwijających umiejętności psychospołeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla rodzin dysfunkcyjnych; • Niewystarczające działania z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży; • Stereotypowe postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne; • Rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań.

V. CELE PROGRAMU

Utrzymanie dziecka w rodzinie biologicznej bądź jego powrót do rodziny jest celem priorytetowym, dlatego praca z rodziną powinna być rozpatrywana z perspektywy potrzeb dziecka.

Objęcie kompleksowym wsparciem rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Wpieranie rodzin przez asystentów rodziny.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciel	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny.	Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologa, terapeuty uzależnień, terapeuty rodziny, prawnika, pedagoga szkolnego).	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzciel Szkoły i przedszkola w gminie Ośrodek Pomocy Społecznej	Rodzaj i forma udzielanego poradnictwa specjalistycznego. Liczba udzielonych konsultacji i porad.	Poprawa funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia.
Prowadzenie zajęć z socjoterapii dla dzieci i młodzieży.	Szkoły i przedszkola w gminie	Liczba instytucji i organizacji prowadzących socjoterapię. Liczba przeprowadzonych godzin socjoterapii. Liczba dzieci objętych socjoterapią.	Poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży.
Rozwój działalności placówek wsparcia dla dzieci.	Organizacje pozarządowe Gmina Trzciel Szkoły i przedszkola w gminie	Liczba działających w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia.	Wzrost zainteresowania alternatywnymi sposobami spędzania czasu oraz korygowanie negatywnych zachowań.
Wspieranie rodzin wychowujących dzieci w zaspokajaniu podstawowych potrzeb, m.in. w formie materialnej, rzeczowej oraz pracy socjalnej.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, które uzyskały pomoc pieniężną z OPS. Liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, które skorzystały z pomocy udzielonej w formie pracy socjalnej. Liczba dzieci objętych pomocą w formie posiłku. Liczba rodzin pobierających: ✓ świadczenia rodzinne, ✓ świadczenia wychowawcze, ✓ świadczenia z FA, ✓ stypendia.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu, sytuacji kryzysowych.

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Udzielanie wsparcia rodzinom z niepełnosprawnym dzieckiem.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą w formie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ usług opiekuńczych, ✓ specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ✓ specjalnego zasiłku opiekuńczego, ✓ świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego. 	Poprawa sytuacji życiowej dziecka i rodziny.
Integracja rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi ze środowiskiem lokalnym.	Ośrodek Pomocy Społecznej i jednostki organizacyjne gminy realizujące zajęcia z dziećmi i dla dzieci	Liczba zorganizowanych spotkań integracyjnych, festynów, imprez, form rekreacji.	Poprawa jakości życia rodziny.
Koordinowanie spraw związanych z organizacją wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, udział w warsztatach dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku i warsztatów Liczba podmiotów, które zorganizowały wypoczynek letni dla dzieci z naszej gminy.	Zwiększenie dostępu do form aktywnego spędzania czasu.
Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej dzieciom od rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.	Gmina Trzciel, w imieniu której działa Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu Starostwo Powiatowe	Wysokość wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pobytu dzieci: <ul style="list-style-type: none"> ✓ w domu dziecka, ✓ w rodzinach zastępczych 	Zapewnienie bezpiecznych warunków do rozwoju dla dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej.

Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciel	Liczba dzieci skierowanych do pieczy zastępczej. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.	Zapewnienie bezpiecznych warunków do rozwoju dla dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej.
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Wspieranie rodzin wielodzietnych w ramach ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.	Gmina Trzciel	Ilość wydanych ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny.	Poprawa jakości życia rodzin.
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka			
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciel Gminny Zespół Interdyscyplinarny Posterunek Policji w Trzciel	Liczba rodzin z dziećmi objętych działaniami w ramach Kontraktu socjalnego. Liczba rodzin objętych monitoringiem asystenta rodziny. Liczba rodzin z dziećmi, w których realizowana jest praca socjalna.	Poprawa funkcjonowania rodzin. Usprawnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.

Realizacja procedur Niebieskiej Karty w ramach działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu, Gminny Zespół Interdyscyplinarny Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu Posterunek Policji w Trzcielu	Liczba podjętych interwencji kryzysowych. Liczba Niebieskich Kart założonych w rodzinach wychowujących nieletnie dzieci.	Wyeliminowanie przemocy domowej. Wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach. Poprawa relacji w rodzinach. Poprawa stanu emocjonalnego członków rodzin z problemem przemocy domowej.
---	--	---	--

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Kampania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzona podczas imprez gminnych, w szkołach naszej gminy, poprzez stronę internetową OPS i Gminy Trzciel	Gminny Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzcielu Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu	Liczba imprez gminnych z prowadzoną kampanią Przeciw przemocy. Ilość programów i projektów na temat przeciwdziałania przemocy realizowanych w szkołach naszej gminy. Ilość artykułów i notatek zamieszczonych na stronie internetowej OPS i Gminy Zbąszynek. Ilość notatek prasowych o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie zamieszczonych w Zbąszyneckim Kwartalniku i prasie lokalnej.	Wzmocnienie i usprawnienie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wpierania rodziny.

Promowanie „zdrowej rodziny” przeciwdziałaniem marginalizacji rodzin dysfunkcyjnych			
Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy na temat roli i znaczenia podmiotów działających dla rodziny, w tym rodzin wspierających.	Gmina Trzciel Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciel Ośrodek Kultury Ośrodek Sportu i Rekreacji w Trzciel Straż Pożarna w Trzciel	Liczba lokalnych wydarzeń na rzecz rodziny. Liczba wydanych broszur informacyjnych.	Poprawa jakości życia rodzin. Wzrost świadomości społecznej na temat „zdrowej rodziny”.
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty
Upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania sytuacji problemowych w rodzinach prowadzonych we współpracy ze specjalistami.	Gmina Trzciel Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciel	Ilość upowszechnionych dobrych praktyk (w lokalnych mediach i na stronie internetowej OPS).	Poprawa jakości życia rodzin. Poprawa relacji wewnątrzrodzinnych. Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich.
Stworzenie spójnej informacji o ofercie specjalistycznej pomocy na terenie gminy.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciel	Rodzaj i ilość informacji o ofertach specjalistycznej pomocy dla rodzin w gminie.	Poprawa jakości życia rodzin. Wzrost świadomości społecznej na temat „zdrowej rodziny”.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Działania określone w niniejszym dokumencie kierowane są w szczególności do:

Rodzin:

- bezradnych i/lub niewydolnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych
- przeżywających kryzysy
- zagrożonych rozpadem, demoralizacją
- uwikłanych w problem przemocy i/lub uzależnienia

Dzieci i młodzieży, szczególnie:

- z rodzin dotkniętych kryzysem i rodzin dysfunkcyjnych
- przejawiających trudności wychowawcze

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Trzciel oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować winny:

a) podmioty publiczne:

- właściwe referaty i stanowiska Urzędu Miejskiego w Trzciel,;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciel,;
- Zespół Edukacyjny,;
- Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji

b) podmioty niepubliczne:

- przedszkola niepubliczne,;
- organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,;
- organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej, edukacji
- kluby i organizacje sportowe,;
- kościoły i związki wyznaniowe,;

c) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Komenda Powiatowa Policji,;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,;
- Zakłady opieki zdrowotnej,;
- Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu.

VIII. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Trzciel,;
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,;
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,;
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,;
- funduszy Unii Europejskiej,;
- innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji Programu służyć będzie ocenie podejmowanych działań w oparciu o analizę złożonych wskaźników, określając stopień realizacji celów programu. Monitoring będzie prowadzony w sposób ciągły. Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w Gminie i pojawiających się potrzeb. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

X. PODSUMOWANIE

Głównym założeniem Programu Wspierania Rodziny jest podejmowanie wszelkich działań profilaktycznych nastawionych na stworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu. Natomiast, zasadniczym celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które w postaci załżkowej już istnieją. Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, powinno się promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi. Osiągnięcie tego wyzwania uzależnione jest więc od ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami oraz od wypracowania sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny aktywnie włączyć się instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Uzasadnienie

Uchwała w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 opracowano zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821), w myśl którego do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadania z zakresu wspierania rodziny uchwała gminne programy wspierania.

Poprzedni program został opracowany na lata 2015-2018.

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga wspólnego działania różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe. Opracowany Program pozwoli na ubieganie się o dodatkowe środki finansowe i wskaże czy kierunki podjętych działań były właściwe.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości.

W związku z powyższym, podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 jest w pełni uzasadnione.